

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

4-35/3-AMZ № 09.11.18

✓ **Curtea Constituțională a Republicii Moldova**

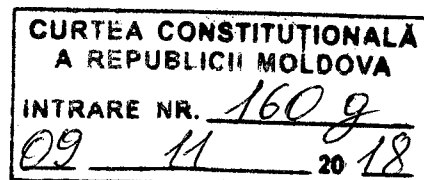
Mun. Chișinău, Strada Alexandru Lăpușneanu 28, Md-2004

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău la solicitarea avocatului Petrachi Sergiu vă expediază sesizarea privind excepției de neconstituționalitate prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1), lit. a) și lit. g) din Constituție, încheierea instanței de judecată din data de 18.10.2018.

Anexă: 1 copie a decizie a Curții de Apel Chișinău din 18.10.2018.

Judecător

Ghenadie Lișii

2

Curtea de Apel Chișinău
Judecător dl LÎȘÎI Ghenadie

Cauza nr.02-4r-18273-23082018

de la PETRACHI Sergiu, apărător în interesele lui
VELEȘCO Sergiu învinuit de comiterea contravenției
prevăzute de art.243 Cod contravențional

CERERE
de ridicare a excepției de neconstituționalitate

VELEȘCO Sergiu este învinuit de comiterea contravenției prevăzute de art.243 Cod contravențional, adică *Părăsirea de către vinovat a locului în care s-a produs accidentul rutier, dacă fapta nu constituie infracțiune.*

Considerăm că art.243 Cod contravențional este neconstituțional din următoarele motive:

Conform art. 1 al.3 din Constituție, *(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate.*

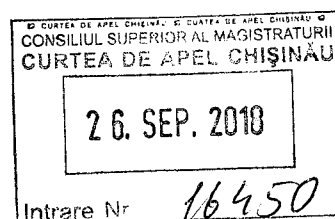
Conform art.20 din Constituție, *(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.*

Conform art.23 din Constituție, *1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. în acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.*

Deși dispoziția art.243 Cod contravențional stipulează sintagma „*accident rutier*”, nici Codul contravențional și nici Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, nu prevede definiția noțiunii de „*accident rutier*”. Punctul 7 din Regulamentul circulației rutiere definește doar noțiunea de „*accident în traficul rutier*”.

în Hotărârea nr.21 din 22.07.2016 Curtea Constituțională la pct. pct. 62, 63 a statuat: *62.Potrivit jurisprudenței Curții Europene, art.7 § 1 din Convenția Europeană, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (nullum crimen, nulla poena sine lege), pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, prevede și principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului de exemplu, prin analogie.*

63. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza Kokkinakis contra Greciei din 25 mai 1993). Atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în

detrimentul acuzatului iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza X. contra Regatului Unit din 7 mai 1982).

La fel, în Hotărârea nr.26 din 27.09.2016 la pct.pct.52-54 Curtea Constituțională a statuat: “51. în acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

52. Prin urmare, destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicarea actelor subordonate acestui act.

53. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Astfel legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

54. Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine, qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise”.

Pornind de la practica Curții Europene pentru Drepturile Omului și ale Curții Constituționale, invocată mai sus, și având în vedere că Codul contravențional și Regulamentul circulației rutiere nu conține definiția sintagmei „accident rutier”, considerăm că dispoziția art.243 Cod contravențional nu este expusă în termeni foarte clari, de natură să excludă orice echivoc, interpretări contradictorii, un corespunde principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, astfel că această normă un corespunde art. art. 1, 20, 23 din Constituție.

Conform Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016,

1. În sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115,116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;
- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

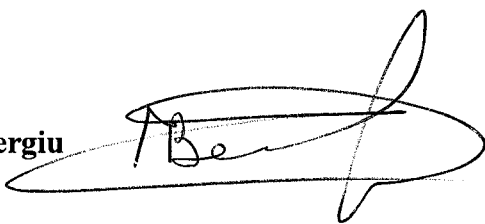
- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Având în vedere cele expuse, în temeiul art.384, 392 Cod contravențional, Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016,

- 1. Ridicăm excepția de neconstituționalitate a art.243 Cod contravențional.
- 2. Solicităm instanței de judecată să sesizeze Curtea Constituțională în vederea verificării constituționalității art.243 Cod contravențional.

PETRACHI Sergiu
Avocat în interesele lui VELEȘCO Sergiu

Anexă:
Mandatul în original

Dosarul nr. 4r-3045/18

Judecător: S. Stratan
Judecătoria Chișinău, sediul Centru

ÎN CHEIERE
În numele Legii

18 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa pe:

Președintele de ședință, judecătorul

Melinteanu Iurie

Judecătorii

Lîsîi Ghenadie și Bulhac Ion

Cu participarea:

Avocatului

Petrachi Sergiu

Judecând în ședință deschisă, sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Petrachi Sergiu în interesele contravenientului Veleșco Sergiu, privind verificarea constituționalității prevederilor art. 243 Cod Contravențional al RM, în cauza contravențională, la recursul declarat de către avocatul Petrachi Sergiu în interesele contravenientului Veleșco Sergiu, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 august 2018, prin care Veleșco Sergiu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 243 Cod contravențional al RM și i s-a aplicat în baza acestei norme o sancțiune sub formă de privare de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 2 (doi) ani.

Procedura de citare a părților a fost îndeplinită.

Examinând probele din dosar, în raport cu argumentele invocate în sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

CONSTATĂ:

1. Veleșco Sergiu, este învinuit de faptul că la 29 martie 2018, în mun. Chișinău, pe str. M. Varlaam 78, conducând vehiculul de model "Dacia", a comis un accident rutier, după care a părăsit locul acestuia, fără a anunța poliția, adică de comiterea contravenției prevăzute de art. 243 Cod Contravențional..

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 august 2018, Veleșco Sergiu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 243 Cod contravențional al RM și i-a fost aplicată în baza acestei norme o sancțiune sub formă de privare de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 2 (doi) ani.

3. Nefiind de acord cu hotărârea, avocatul Petrachi Sergiu în interesele contravenientului Veleșco Sergiu a declarat recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 august 2018 și rejudecarea cauzei cu încetarea procesului contravențional în privința lui Veleșco Sergiu.

4. Consecvent, avocatul Petrachi Sergiu în interesele contravenientului Veleșco Sergiu, a înaintat instanței de recurs sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și verificarea constituționalității prevederilor articolului 243

Cod Contravențional al RM, în cauza contravențională, la recursul declarat de către avocatul Petrachi Sergiu în interesele contravenientului Veleșco Sergiu, împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 01 august 2018.

În motivarea sesizării, s-a menționat că:

- deși dispoziția art. 243 Cod Contravențional stipulează sintagma „*accident rutier*”, nici Codul contravențional și nici Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, nu prevede definiția noțiunii de „*accident rutier*”. Punctul 7 din Regulamentul circulației rutiere definește doar noțiunea de „*accident în traficul rutier*”.

- în Hotărârea nr. 21 din 22.07.2016, Curtea Constituțională la pct. pct. 62, 63 a statuat: Potrivit jurisprudenței Curții Europene, art.7 § 1 din Convenția Europeană, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, prevede și principiul potrivit căruia *legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului* de exemplu, prin analogie.

- în jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că *persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală* (cauza Kokkinakis contra Greciei din 25 mai 1993). *Atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist* (cauza X. contra Regatului Unit din 7 mai 1982).

- la fel, în Hotărârea nr.26 din 27.09.2016 la pct. 52-54 Curtea Constituțională a statuat: “51. în acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel pentru a exclude orice echivoc. textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil. fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

- prin urmare, destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat doar în baza prevederilor care îl specifică. adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicarea actelor subordonate acestui act.

- de asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-si poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Astfel legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le contine, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor. Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine, qua non ale constituționalității unei norme. care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise ”.

- pornind de la practica Curții Europene pentru Drepturile Omului și ale Curții Constituționale, invocată mai sus și având în vedere că Codul contravențional și Regulamentul circulației rutiere nu conține definiția sintagmei „*accident rutier*”, considerăm că dispoziția art. 243 Cod Contravențional nu este expusă în termeni foarte clari, de natură să excludă orice echivoc, interpretări contradictorii, un corespunde principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, astfel că această normă un corespunde art. art. 1, 20, 23 din Constituție.

Examinând materialele cauzei, în special a sesizării în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul Penal consideră necesar de a admite sesizarea privind ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Petrachi Sergiu în interesele contravenientului Veleșco Sergiu, din următoarele considerente:

5. Astfel, potrivit art. 342 CPP al RM, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asigurătorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.

6. Succesiv, conform dispozițiilor art. 364 CPP al RM, președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.

7. Totodată, Colegiul Penal indică că conform art. 7 alin.(2) CPP al RM, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

8. Pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

9. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a)

din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

10. Pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

11. În continuare, instanța de recurs menționează că până în prezent o hotărâre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității art. 243 Cod Contravențional al RM, nu există, norma intabulată la art. 243 Cod Contravențional al RM, vizează solicitările din cererea de recurs declarată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 august 2018, totodată, prezentul demers a fost înaintat de către avocatul Petrachi Sergiu în interesele contravenientului Veleşco Sergiu, care în speță deținea calitatea procesuală de recurent, fiind participant al procesului, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, prin urmare sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și verificarea constituționalității art. 243 Cod Contravențional al RM, urmează a fi admis.

12. În conformitate cu art. 7, 342, 364 CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

Admite cererea avocatului Petrachi Sergiu în interesele contravenientului Veleşco Sergiu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, privind verificarea constituționalității prevederilor art. 243 Cod Contravențional al RM.

Expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Petrachi Sergiu în interesele contravenientului Veleşco Sergiu, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte în ședință, judecătorul:

Judecătorii: